

27.11.2009

Nový světový řád: Demokracie?

Už jste slyšeli, že „Občan není schopen rozhodnout co je ve veřejném zájmu“, nebo „zaveďte přímou demokracii a lidé si odhlasují, že nebudou platit daně“? Jako by byla i demokracie, ve které nevládnou lidé. Tak např. víme, že míra zdanění není pro kvalitu služeb, která poskytuje stát, rozhodující, tím je právě přerozdělování a efektivní využívání prostředků. (V Čechách např. do zbrojení 50 miliard, na školství 8 miliard – a na zdravotnictví?) I jiná nesmyslná tvrzení lze zaslechnout z úst monarchů; zřejmě si o sobě nebo o někom jiném myslí, že ví, jak má být společnost řízena. Ostatně státy vznikaly vývojem z iniciativy běžných lidí a nikoli samovládců, *napsal čtenář, který se představil jako Jindřich Štoček.*

Také znáte jen málo opravdu spokojených lidí?

Je-li většina nespokojená, vyvolává to nervozitu, lidé se baví místo o práci o politice, brlblají, místo aby pracovali, či tvořili hodnoty. Vznikne skvělé podhoubí pro závist a zášť, pro rozvíjení negativních vlastností až k asociálnímu chování. Nemůže-li občan např. pomocí referenda odvolat poslance, je označení „vláda“ opravdu příhodné. Vláda prostě vládne dle své libovůle, respektive zastupuje úzce [omezenou skupinu občanů](#). Společnost, ve které rozhoduje [jen elita](#), nemůže být řízena rozumně, [zákonitě se v ní kumuluje napětí](#), a to rozhodně není dobré pro chudé ani pro bohaté – a podle mě ani pro superbohatou elitu. „Superbohatí či supermocní“ to je několik stovek jedinců, kteří disponují nepředstavitelnými prostředky, vlastní množství korporací, ale co je nejpodstatnější určují pravidla hry. (Tedy zákony, ve Spojených státech legálním lobbingem a placením kampaní politických stran; a ve zbytku světa? Taky legálně i nelegálně.)

Alespoň v Evropské unii nikdo vyloženě netrpí hladu (pokud má alespoň minimum vůle jít zametat chodník). Proto spíše než „chudí, bohatí“ má význam jiné rozdělení. 1. Lidé, kteří mají vliv na nastavení tržního prostředí (*Superbohatí, Supermocní, či Superelita*) 2. lidé, kteří téměř nemají vliv na veřejné dění. (*běžní podnikatelé a zaměstnanci*) 3. lidé, kteří o vliv usilují (*inteligentní zaměstnanci a úspěšní podnikatelé*). Zažité rozdělení na chudé a bohaté má ale své kouzlo, takže se ho budu držet.

Proč je dobré, aby vliv mělo co nejvíce lidí?

Pokud 99% „ovčanů“ voličů nemá vliv na veřejné dění, pak není pravděpodobné, že systém bude nastaven optimalizovaně, tj. tak aby každý mohl dobře rozvíjet svůj potenciál. Sama skutečnost, že jedinec nemá na určování pravidel jakýkoli vliv, je demotivující, horší než to, že maminka s dítětem žije ve skryté chudobě je to, že není schopna efektivně měnit podmínky, které k takové situaci vedou.

Volby proti možnosti volby, naše ovčanská poslušnost

Číslo které hodíte jednou za čtyři roky do urny rozhodně není důstojným nástrojem k vytváření demokratického prostředí, slouží spíše k odvádění pozornosti od těch, kdo opravdu rozhodují. Pravděpodobnost, že váš názor se reálně projeví do nastavení systému, je nižší, než že vyhrajete ve sportce.

Ti kteří nezvládají, či hůře se ani nesnaží ovlivnit nastavení systému, se cítí ukřivdění,

nadávají na ty, kteří mají vliv. Existuje k tomu nový český výraz. Vedle pojmu „ROBOT“ nebo „TUNELOVÁNÍ“ má potenciál stát se známým pojmem. Říká se tomu „OVČANSKÉ CHOVÁNÍ“, a jedinec, který se tak chová, je nazýván „Ovčan“. Typický Ovčan má vlivným za zlé, že prosazují jen své zájmy, nakonec mu zůstane jen ukřivdění, zlomená vůle a reklamou donekonečna vtloukaný pocit nedostatku. Jenže když volby jsou nástrojem, jak umlčovat davy falešnou ideou demokracie, nastává hromadění napětí. Snahy vlády, čili hrstky jedinců, o udržení tohoto nastavení, pouze přivádějí systém do nadkritického stavu. Občan je přesvědčován, čím dál tím trapnějším a zoufalejším způsobem, apelujícím na ty části lidské přirozenosti, které jsou v největším protikladu ke kritickému myšlení. Ovčanova pozornost je odváděna od problémů zhovadilým politickým wrestlingem, po němž aktéři společně popíjejí pivo a poplácávají se po zádech. To není metafora, kdo se byl podívat do parlamentu, může to potvrdit. Tato realita se liší stát od státu, např. v Británii popíjejí brandy. Člověk žije v realitě a ne na divadle, a nemůže stále vysedávat před televizí, někdy se také „podívá z okna“ a vidí, co se děje. Jestli patříte mezi mnohé z těch, kteří platí veřejnoprávní televizi i přes to, že nemají televizi, věřte že nás je čím dál víc. Zdá se, že i když většina z nás vnímá, že v médiích jsou samé nesmysly a ve zprávách k tomu dodávají zvířátka, nedaří se nám chápat, že to, co média prezentují není názor většiny, spíše naopak. Vliv masmédií přežívá už jen z podstaty, zvláštního druhu [konformity](#), ve které si všichni o všech ostatních myslí, že jsou stádo ovcí, a věří tomu, co v těch trapných zprávách vysílají.

Bereme to vážně?

Zdá se, že ne, že tuto vlastní ztrátu iluzí, respektive pohled na realitu, vážně nebereme. Ano, v české kotlině se něco pomalu vaří. Otázka je, jestli z hrnce vyskočíme dříve, než budeme uvaření. Vlastníci masmédií zarytě mlčí o nepokojích v Evropě i ve Spojených státech. Přesto: jak přicházíme na to, že volby nefungují, že nemáme ve správě státu zastoupení, i my Češi začínáme svůj hlas alespoň rvát na ulici. Někdo to nazývá vydíráním, já pokládám demonstrace za projev zoufalství. Je potřeba opravdu obrovské energie, aby občanský protest něco zmoohl. Účinnost se pochopitelně zvyšuje spolu s mohutností, čím více lidí se rozhodne projevit touto formou svůj názor, tím menší energie připadá na jedince a zároveň se zvyšuje účinnost. Neříkám, že je dobré demonstrovat, právě naopak. Je absurdní, že lidé, kteří chtějí změnu, sami sebe omezují, čehož média využívají k diskreditování i takto neúčinného snažení, asi proto, že je to mnohem účinnější než volby. Obvykle situaci popisují takto: „davy demonstrantů ucpaly Prahu“ nebo „demonstranti rozbili výlohu MacDonalda“.

Neefektivní fungování demokracie, tato příčina všech příčin, zatím nikdy v dějinách nebyla důvodem, kvůli kterému se lidé vydali do ulic. Masy demonstrantů se zatím vždy spokojily s prosazením dílčího úspěchu, jako třeba zkrácení pracovní doby na osm hodin, (či u nás porevoluční odstranění přestávky z pracovní doby :-). Evropské systémy sice hrdě skloňují pojem „demokracie“, ale jaká je opravdová realita?

Kde je chyba?

Asi v občanské nauce, předmětu na základní škole, a v naší představě o demokracii. Tisíckrát opakovaná lež se stává pravdou, stejné je to i s výrokem „Žijeme v demokratické zemi“. Cítím z propagandy pocit „nestarej se o to, jak mocní rozhodují“.

Může to být i o něčem jiném?

Demokracie není o správných rozhodnutích, ale o spokojenosti těch, kteří vědí, že i když situace není dobrá, mají možnost nejen svým přístupem, ale také svým hlasem tuto situaci měnit. Budou-li dvě cesty, jedna blátivá a hnusná, druhá kratší, nově vyasfaltovaná, a cestující v autobuse dospějí k většinovému rozhodnutí vydat se tou hnusnou cestou, bude-li řidič zastupovat jejich přání, zašpiní autobus od bahna. Většina cestujících, i když se na té cestě ulomí kolo a do bahna půjdou tlačit, bude spokojenějších, než kdyby se to stalo na té asfaltce. Dalším plusem pro demokracii je, že dle mnoha výzkumů „více lidí rozhoduje pravděpodobně lépe“ .

Bohužel model existující tak nějak globálně je jiný. V něm poradí řidiči jen pár jedinců – a to tak, aby se sami dostali rychleji k cíli. Pokud si toho cestující všimnou, pak jediným systémovým řešením je nejen vyměnit řidiče, ale také mu začít koukat přes rameno, jestli opravdu jede, kam chce většina.

Proč nestávkuje a nedemonstruje ředitel ČEZu?

Není to proto, že má peníze, ale proto, že má možnosti jak ovlivnit nastavení systému – ano, může tím nastavit i to, kolik bude mít peněz. Pokud by byl nespokojen, má možnost změnit pravidla, proto není zoufalý a nemusí demonstrovat, má prostě efektivnější možnosti. Obecně platí, že být bohatý znamená mít více možností. Rivalita mezi bohatými je kupodivu menší než mezi chudými, a tak se jim daří v mnohých otázkách se sjednotit a vyvolat alespoň nějaký tlak na vládu k prosazení svých zájmů. Čeští podnikatelé mají zdá se dost starostí s tím, vůbec se na trhu udržet, než aby se snažili měnit podmínky, třeba tak, aby velké korporace nebyly bez skrupulí a iracionálně zvýhodňovány. Určitě je dobré zabývat se tím, jak mít dostatek peněz, v rámci zákonů a bez lichvy vydělávat nejlépe na vytváření hodnot, na dobrých nápadech a vlastní houževnatosti.

Platí, že mohutnost spolu s kvalitou organizace skupiny s jednotným zájmem odpovídá i dosahovaným úspěchům v jejich prosazování. Často jsou takovými organizacemi mafie a zločinná spolčení, jaká s oblibou tvoří supermocní. Mafie časem přechází v méně nápadnou firmu nátlaku, mění formu vybírání výpalného v zákonem danou normu. Proč mafiáni (třeba i kriminální) tak přísně prosazují pravidla? Jednoduše, „aby na ty nahoře zbylo více lizu“. Proto nejsou v rámci struktury trpěny prohřešky vůči pravidlům. Superelita se sjednocuje na společných zájmech a nezáleží na tom, ze které země její členové pocházejí. Členů není mnoho, proto snadno kooperují a za využití obrovských prostředků se snaží udržet systém, který jim zajišťuje výsadní postavení. Tak jako naši politici nevědí, kolik stojí kostka másla, je supermocným lhotejným, jestli jejich rozhodnutí bude mít za následek obrovské ztráty na majetku i životech „té obyčejné lúzy“. Počítají s tím, že systém (jejichž pravidla vytvořili) se samoorganizuje do nadkritického stavu (lidé se začnou bouřit), jejich oblíbenou strategií je vytvoření vojenského konfliktu, který 1) odvede pozornost od vnitropolitických „problémů“ a tedy i od jejich strůjců. 2) přinese jim další prostředky, jelikož vlastní zbrojní koncerny. 3) umožní jim rekultivaci zpustošené země a její politicko-ekonomické obsazení (vybírání výpalného „za ochranu“ např. těžbou surovin).

Superelita je ve skutečnosti tím, kdo určuje „pravidla hry“

Superbohatá elita nejen že nevykonává žádnou činnost a pouze parazituje na práci bohatých a pracujících, ale hlavně v mezinárodním měřítku znemožňuje efektivní prosazování názorů kohokoli jiného. Bohatí na rozdíl od superelity jsou často velmi schopní, pochopili, jak

„pravidla hry“ fungují a nejsou to žádní paraziti, naopak právě malí a střední podnikatelé, vytvářejí největší hodnoty. Jedna z definic bohatství zní „je to čas, po který může člověk přežít, přestane-li svou práci vydělávat na živobytí“. Mnoho podnikatelů či živnostníků se do této definice ani nedostane a spíše mohou být zařazeni mezi chudé. Podstatné ale je, že tak jako ostatní, ani bohatí (běžní bohatí) nemají o příliš větší vliv na nastavování tržního prostředí než chudí a běžní pracující. Nepochybně ale přece jen mají více možností.

Je dobré mít dostatek možností

V Evropě je naprostá většina lidí, kteří mají menší možnosti než např. ředitel ČEZu, zbývá jim tak leda demonstrovat. Pomínu-li superelitu, vůči níž chovám antipatii, pak rozhodně neříkám, že je špatné, když bohatí prosazují své zájmy, bohužel nemohu-li to samé z různých důvodů činit i ostatní, děje se tak zpravidla na jejich úkor. (To platí hlavně ve vstahu superbohatí a supermocní vs. všichni ostatní). Bohatí si nemůžou být nikdy jisti, že se dříve či později neobjeví rozvášněný dav s heslem „berte bohatým“, nebo ještě hůř, že nedopadnou jako [ve filmu Louise-Michel](#). V něm už tak zoufalí zaměstnanci jednoho podniku dostanou padáka a směšné odstupné. Poradí se, že každý sám s tou almužnou nic nezmůže, ale dát ty prostředky dohromady, „s tím by se už dalo něco dělat“. Všichni souhlasí a dále řeší otázku, „co s penězi dělat“. Padne návrh najmout nájemného vraha a dát oddělat šéfa. Jednoznačný souhlas... nakonec se bizarní dvojici, která se toho úkolu chopila, opravdu podaří vystopovat „velkého šéfa“ až na Havajské ostrovy a opravdu ho zastřelit.

Copak bohatí musí žít v izolaci a strachu před chudými? K tomu to zatím spěje.

Takže co dělat?

Na takovou otázku, jediné co mě napadá je poněkud „kantorské“ poučení.

Ať jsme bohatí nebo ne, držme se parafráze známé věty o svobodě: „Prosazování mého zájmu končí tam, kde začíná upírání prosazování zájmu někomu jinému“. Aktivnější přístup k demokracii vyjádřil Václav Bělohradský: „V každé době by člověk měl využít všech svých možností k tomu, aby i jiní měli více možností“.

Zdroj: <http://www.blisty.cz/art/50043.html>